

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว โทร. ๐ ๒๒๔๕ ๒๔๗๖

ที่ รง ๐๓๐๗/๑๘๔๗๒

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง การอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวทำงานที่เข้าชายงานห้าม ๓๙ อาชีพ

เรียน จัดหางานจังหวัดทุกจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐

ด้วยกรมการจัดหางานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการควบคุม ดูแล และตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าวให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยการพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานประเภทระดับฝีมือ หรือผู้ชำนาญการ จะมีการพิจารณาอนุญาตให้กับคนต่างด้าว ๒ กรณี คือ ๑) คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ตามมาตรา ๙ และ ๒) คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ตามมาตรา ๑๒

เนื่องจากนายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าว จะใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๙ ได้ ต่อเมื่องานในอาชีพและวิชาชีพที่ขออนุญาตไม่เข้าชายงานห้าม ๓๙ อาชีพ แต่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ สามารถทำงานในตำแหน่งหน้าที่ การทำงานตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความเห็นชอบได้ แม้ว่าจะงานดังกล่าวจะเป็นงานที่กำหนดห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกา โดยกรมการจัดหางานได้รับการร้องเรียนจากบริษัทเอกชนที่ประกอบการบินกับอากาศยานภายในประเทศ ถึงการพิจารณาอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวในตำแหน่งนักบินที่ขับเครื่องบินภายในประเทศ ขอให้ดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตทำงาน เพราะเห็นว่าการทำงานดังกล่าวเข้าชายงานห้าม ๓๙ อาชีพ ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นการพิจารณาอนุญาตทำงานแก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒

กรมการจัดหางานจึงขอความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้พิจารณางานในอาชีพหรือวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ๓๙ อาชีพ ที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาประกอบการพิจารณาตำแหน่งหน้าที่การทำงานให้แก่คนต่างด้าวที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความเห็นชอบ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการค้าขายในการเดินอากาศของไทย หรือนักบินคนไทย หรือการทำงานตำแหน่งงานลักษณะอื่นใดก็ตาม โดยคำนึงถึงความมั่นคงของรัฐ เศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข และโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และได้รับแจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการฯ จะพิจารณาอนุญาตตำแหน่งงานที่คนต่างด้าวเข้ามาปฏิบัติหน้าที่จากความเห็นของกรมการบินพลเรือน ซึ่งกำกับดูแลในด้านคุณสมบัติและเงื่อนไข ระยะเวลาการทำงานของคนที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักบินที่ขับเครื่องบินภายในประเทศ ดังนั้น การอนุญาตทำงานของสำนักงานคณะกรรมการฯ จึงเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

การอนุญาต ...

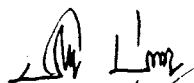
ทั้งนี้ การอนุญาตทำงานงานขับขี่เครื่องบินหรือบอลูนในประเทศ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อการฝึกหัดนักบินคนไทยหรือบริการรับส่งผู้บริหารของสถานประกอบการ มีลักษณะเป็นงานขับขี่ยานยนต์ที่เข้าข่ายเป็นงานห้ามคนต่างด้าวทำ ซึ่งนายทะเบียนการทำงานของ คนต่างด้าวไม่อาจนำคํานิยามสำหรับการทำงาน ที่ไม่มีลักษณะเป็นการขนส่งสินค้าหรือรับส่งผู้โดยสาร และหนังสืออนุญาตประกอบวิชาชีพนักบิน กรมการบินพลเรือน ประกอบหลักเกณฑ์การพิจารณา อนุญาต ตามหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน ทำระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒ มาประกอบการพิจารณา อนุญาตทำงานได้ เนื่องจากการใช้ดุลพินิจที่เกินขอบอำนาจของกฎหมาย (Ultra Vires) ดังนั้น การที่นายทะเบียนการทำงานของ คนต่างด้าวใช้อำนาจนอกกรอบที่พระราชกฤษฎีกา กำหนด ย่อมเป็น การใช้อำนาจที่ขัดต่อกฎหมาย ฉะนั้น จึงกำหนดให้ยกเลิกร่างคํานิยามอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำงาน ๓๙ อาชีพ ในคู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ฉบับที่จัดพิมพ์ เมื่อปี ๒๕๓๙ และชักซ้อมความเข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตทำงาน ของคนต่างด้าว ดังนี้

(๑) ให้นำพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจอนุญาตทำงานตามมาตรา ๙

(๒) งานใดที่เข้าข่ายงานห้าม ๓๙ อาชีพ ให้พิจารณาไม่อนุญาตทำงาน โดยไม่ต้อง พิจารณาหนังสือรับรองจากส่วนราชการ ตามหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนการออกใบอนุญาตทำงาน ทำระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๒

(๓) หากผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่อนุญาตให้ทำงาน ก็สามารถอุทธรณ์คำสั่ง ดังกล่าวต่อนายทะเบียนการทำงานของ คนต่างด้าวภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งนั้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานนี้ต่อไป

(นายธนิช นุ่มน้อย)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมการจัดหางาน

คู่มือ

การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521

เฉพาะเจ้าหน้าที่

กรมการจัดหางาน

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ มีความมุ่งหมายให้เจ้าหน้าที่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวเดียวกันทั่วประเทศ

เนื่องจากกรมการจัดหางานได้กระจายอำนาจในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวให้ส่วนภูมิภาค จึงต้องปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานขึ้นเป็นครั้งที่ ๕ เพื่อให้เหมาะสมกับการกระจายอำนาจ กรมจัดหางานจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและรับผิดชอบงานควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวได้ปฏิบัติงานในหน้าที่สำเร็จผลสมความมุ่งหมายในการควบคุมอาชีพคนต่างด้าวเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติสืบไป

(นายประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์)

อธิบดีกรมการจัดหางาน

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

สารบัญ

ลำดับที่	หน้า
๑. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๑	๑
๑.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอรับใบอนุญาตทำงาน ตามแบบ ตท.๑	๑
๑.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๑	๕
๑.๓ ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ	๙
๑.๔ ตัวอย่างตราครุฑ	๑๐
๒. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๒	๑๑
๒.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอรับใบอนุญาตทำงาน ตามแบบ ตท.๒	๑๖
๒.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๒	๑๗
๒.๓ ตัวอย่างแบบหนังสือรับรองการจ้าง	๒๔
๒.๔ ตัวอย่างใบรับรองแพทย์	๒๕
๒.๕ ตัวอย่างหนังสือเงื่อนไขและคำรับรอง	๒๖
๒.๖ ตัวอย่างใบรับรองประวัติ	๒๘
๒.๗ ตัวอย่างหนังสือขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม	๒๙
๓. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๓	๓๐
๓.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอรับใบอนุญาตทำงาน ตามแบบ ตท.๓	๓๓
๓.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๓	๓๔
๓.๓ ตัวอย่างใบแนบแบบ ตท.๓	๓๗
๓.๔ ตัวอย่างคำร้องขอรับใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๘	๓๘
๓.๕ ตัวอย่างหนังสือแจ้งการอนุญาตตามคำขอแบบ ตท.๓	๔๐
๓.๖ ตัวอย่างหนังสือแจ้งการไม่อนุญาตตามคำขอแบบ ตท.๓	๔๑
๓.๗ ตัวอย่างหนังสือเรียกหลักฐานผู้ขอฯ เพิ่มเติม	๔๒
๔. การปฏิบัติเกี่ยวกับแบบ ตท.๔	๔๓
๔.๑ ตัวอย่างใบอนุญาตทำงานแบบ ตท.๔	๔๔
๕. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๕	๔๘
๕.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ตามแบบ ตท.๕	๕๓
๕.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๕	๕๔
๕.๓ ตัวอย่างหนังสือเรียกหลักฐานจากผู้ขอฯ เพิ่มเติม	๕๗
๕.๔ ตัวอย่างแบบรายงานการฝึกสอนคนไทย	๕๘
๖. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๖	๕๙
๖.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตทำงานตามแบบ ตท.๖	๖๑
๖.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๖	๖๒

ลำดับที่

หน้า

๗. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๗

๖๔

๗.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอเปลี่ยนหรือเพิ่มการทำงาน/สถานที่/ท้องที่
ในการทำงานตามแบบ ตท.๗

๗/๑

๗.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๗

๗/๒

๗.๓ ตัวอย่างหนังสือแจ้งนายทะเบียนฯ จังหวัดอื่น ในกรณีอนุญาตให้ผู้ขอฯ เปลี่ยน
ท้องที่ทำงาน

๗/๗

๗.๔ ตัวอย่างหนังสือแจ้งนายทะเบียนฯ จังหวัดอื่น เรื่อง คนต่างด้าวขออนุญาต
เปลี่ยนการทำงานและท้องที่ทำงาน

๘/๒

๘. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๘

๘/๔

๘.๑ รายการเอกสารประกอบคำขอรับใบอนุญาตทำงาน ตามแบบ ตท.๘

๘/๔

๘.๒ ตัวอย่างคำขอแบบ ตท.๘

๘/๑๐

๘.๓ ตัวอย่างหนังสืออนุญาตให้ออกนอกเขตจังหวัดควบคุมชั่วคราว

๘/๔

๙. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำขอแบบ ตท.๙

๙/๖

๙.๑ ตัวอย่างใบอนุญาตทำงาน ตท.๙

๙/๗

๑๐. การปฏิบัติเกี่ยวกับแบบ ตท.๑๐

๑๐/๑

๑๐.๑ ตัวอย่างแบบ ตท.๑๐

๑๐/๔

๑๑. การปฏิบัติเกี่ยวกับแบบ ตท.๑๑

๑๐/๕

๑๑.๑ ตัวอย่างแบบ ตท.๑๑

๑๐/๘

๑๒. การปฏิบัติเกี่ยวกับแบบ ตท.๑๒

๑๐/๙

๑๒.๑ ตัวอย่างแบบ ตท.๑๒

๑๑/๒

๑๓. การพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวชาติที่อาจเป็นภัย

๑๑/๘

๑๔. การปฏิบัติเกี่ยวกับคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

๑๒/๑

๑๔.๑ ตัวอย่างคำร้องขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

๑๒/๒

๑๔.๒ ตัวอย่างการประทับตราการเปลี่ยนชื่อ/ชื่อสกุล

๑๒/๓

๑๔.๓ ตัวอย่างการประทับตราการเปลี่ยนที่อยู่อาศัย

๑๒/๓

๑๔.๔ ตัวอย่างการประทับตราการเปลี่ยนสัญชาติ

๑๒/๓

๑๔.๕ ตัวอย่างการประทับตราการเปลี่ยนนายจ้างหรือชื่อสถานที่ทำงาน

๑๒/๓

๑๕. การปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์

๑๒/๔

๑๕.๑ ตัวอย่างหนังสืออุทธรณ์

๑๒/๖

๑๕.๒ ตัวอย่างแบบหนังสือประวัติรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่ยื่นอุทธรณ์

๑๒/๗

๑๕.๓ ตัวอย่างแบบหนังสือรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการ

๑๒/๘

ลำดับที่

หน้า

๑๖. การปฏิบัติเกี่ยวกับงานทะเบียน

๑๖.๑ ตัวอย่างบัตรดัชนีคนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตทำงาน

๑๓๓

๑๖.๒ ตัวอย่างบัตรดัชนีคนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๑๒

๑๓๗

๑๖.๓ ตัวอย่างบัตรดัชนีสถานประกอบการที่มีคนต่างด้าวทำงาน

๑๓๘

๑๖.๔ ตัวอย่างแบบ ส.ตด.๓

๑๓๙

๑๖.๕ ตัวอย่างแบบ ส.ตด.๔

๑๔๐

๑๖.๖ ตัวอย่างแบบ ส.ตด.๕

๑๔๕

๑๔๖

๑๗. การปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ใบอนุญาตทำงานแบบ ตท.๔ และ ตท.๕

๑๔๗

๑๘. วิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

๑๔๙

ภาคผนวก

ผนวก 1 ร่างคำนิยามอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

๑๕๕

ผนวก 2 ปัญหา-แนวทางปฏิบัติในการยื่นขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

๑๖๑

ผนวก 3 ความรู้เกี่ยวกับหนังสือเดินทาง การตรวจลงตรา และตัวอย่างตราประทับ VISA

๑๗๑

ร่างค่านิยามอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

อาชีพ	ค่านิยาม
๑. งานกรรมกร	ได้แก่ งานเบาและงานหนักที่ทำอย่างง่าย ๆ โดยใช้มือและกำลังกายเป็นส่วนใหญ่
๒. งานกสิกรรม งานเลี้ยงสัตว์ งานป่าไม้ หรืองานประมง ยกเว้นงานที่ใช้ความชำนาญงานเฉพาะสาขา หรืองานควบคุมดูแลฟาร์ม	ได้แก่ งานเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืช ผัก ข้าว และต้นไม้ทุกชนิด งานเลี้ยงและเพาะพันธุ์สัตว์บก รวมทั้งสัตว์ปีกทุกชนิด งานโค่นต้นไม้ในป่า ตัดไม้ให้เป็นท่อนซุง จัดเตรียมไม้เพื่อการขนส่งขนส่งท่อนซุงไปยังลำน้ำ เพาะพันธุ์ไม้ป่า ขยายและสงวนป่าไม้ งานจับ รวมทั้งงานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด ยกเว้นงานที่ใช้ความชำนาญงานเฉพาะสาขาหรืองานควบคุมดูแลฟาร์ม
๓. งานก่ออิฐ งานช่างไม้ หรืองานก่อสร้างอื่น	ได้แก่ งานก่ออิฐ ก่อหิน ปูกระเบื้อง ผสมปูน ฉาบปูน ทำแบบ เทคอนกรีต ทำเหล็กเสริม ยกตั้งโครงสร้างคอนกรีตเสริมวัสดุหลายชนิด เทคอนกรีตเสริม ทำพื้นหินขัด สร้างยกตั้งปรับ และซ่อมวัตถุและโครงสร้างที่ทำด้วยไม้ ไขวัสดุฉนวนกรูอาคาร หม้อน้ำ ท่อ เครื่องทำความเย็น และเครื่องปรับอากาศ ตัดปรับ ติดกระจก ติดตั้งท่อระบายน้ำ ท่อประปา ท่อระบายอากาศ รวมทั้งเครื่องสุขภัณฑ์และงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร
๔. งานแกะสลักไม้	ได้แก่ งานแกะสลักไม้หรือแกะสลักกลดลายประดับลงบนไม้ งานเตรียมไม้และฝักรอยลงในเนื้อไม้ เพื่อทำลวดลายประดับเครื่องเรือน เครื่องประดับและเครื่องใช้อื่น ๆ รวมทั้งงานซ่อมและดัดแปลง
๕. งานขับขี่ยานยนต์หรืองานขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ใช่เครื่องจักร เครื่องกล ยกเว้นงานขับขี่ยานยนต์หรือรถจักรยานยนต์	ได้แก่ งานขับขี่ยานยนต์ต่าง ๆ รวมทั้งรถราง เพื่อการขนส่งสินค้าและรับส่งผู้โดยสารทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ หรืองานขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ใช่เครื่องจักรหรือเครื่องกล ยกเว้นงานขับขี่ยานยนต์หรือรถจักรยานยนต์
๖. งานขายของหน้าร้าน	ได้แก่ งานขายสินค้าในสถานประกอบการค้าส่งและค้าปลีก รวมถึงงานขายสินค้าบนแผงลอยหรือร้านค้าที่ตั้งอยู่ในตลาดหรือริมถนน
๗. งานขายทอดตลาด	ได้แก่ งานเกี่ยวกับการตีราคาและการขายทอดตลาดทรัพย์สินหรือสินค้า รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ วัสดุ ผลิตภัณฑ์เกษตร
๘. งานควบคุมตรวจสอบหรือให้บริการทางบัญชี ยกเว้นงานตรวจสอบภายในเป็นครั้งคราว	ได้แก่ งานให้บริการทางการเงินแก่สถานประกอบการธุรกิจบุคคล สถาบันเอกชน หรือหน่วยงานรัฐบาล รวมทั้งงานควบคุมดูแลการทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี การตรวจสอบรับรองความถูกต้องและความครบถ้วนในการทำบัญชีและเอกสารทางการเงิน และเป็นผู้เก็บรักษาสถิติทางการเงินในนาม

- ขององค์กร และการจัดการเกี่ยวกับการเงินขององค์กรหรือลูกค้า รวมถึงการทำบัญชีทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนของการจัดการ การรับและการแลกเปลี่ยนและการจ่ายเงินในธนาคาร สำนักงาน และสถานประกอบการอื่น ๆ รวมถึงงานใช้เครื่องทำบัญชีเพื่อ ทำการคำนวณตามวิธีคณิตศาสตร์ ยกเว้นงานตรวจสอบบัญชี ภายในเป็นครั้งคราว
๙. งานเจียรไนหรือขัดเพชรหรือพลอย ได้แก่ งานทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนของการตัด ขึ้นรูป และขัด เพชรหรือพลอย หรือหินมีค่าต่าง ๆ ด้วยเครื่องปัดและเครื่องจักร รวมทั้งงานซ่อมและดัดแปลง
๑๐. งานตัดผม งานตัดผม หรืองาน เสริมสวย ได้แก่ งานตัด งานตัด งานสระ และแต่งผมสตรีและบุรุษ ใช้ เครื่องสำอางแต่งหน้าและตกแต่งบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล รวมถึงงานนวดหน้า แต่งเล็บ และเสริมแต่งความงามให้ลูกค้า ในแบบต่าง ๆ กัน
๑๑. งานทอผ้าด้วยมือ ได้แก่ งานทอผ้า และทอพรหมด้วยหูกมือ รวมถึงงานปั่นเส้นด้าย ฝ้ายหรือเส้นไหมด้วยเครื่องปั่น งานกรอเส้นด้ายตั้งแต่สองเส้น ขึ้นไปเข้าไปในหลอดโดยไม่ต้องบิดเกลียว งานกรอเส้นด้ายจาก หลอดหนึ่งไปยังอีกหลอดหนึ่ง งานร้อยตะกรอเส้นด้ายเพื่อ เตรียมการทอผ้า งานตรวจดูความบกพร่องของผืนผ้า สิ่งทอ และงานซ่อมผืนผ้าหรือสิ่งทอ
๑๒. งานทอเสื้อหรืองานทำเครื่องใช้ ด้วยกก หวาย ปอ ฟาง ไม้ไผ่ หรือเยื่อไม้ไผ่ พืชหญ้า ขนไก่ ก้านทางมะพร้าว เส้นใย ลวด หรือวัสดุอื่น โดยใช้มือหรือใช้เครื่องทอหรือเครื่องสาน ที่ไม่ใช่เครื่องจักร รวมทั้งงานซ่อมและดัดแปลง
๑๓. งานทำกระดาษสาด้วยมือ ได้แก่ งานนำเปลือกสามาประกอบกรรมวิธีต่าง ๆ นับแต่ต้นจน ออกมาเป็นแผ่นกระดาษหนาหรือบาง ตามต้องการเพื่อใช้ทำร่ม ห่อสิ่งของและใช้ประโยชน์อย่างอื่น
๑๔. งานทำเครื่องเงิน ได้แก่ งานนำไม้ไผ่มาสานทำเป็นแบบภาชนะหรือของใช้ต่าง ๆ แล้วทาด้วยน้ำรักให้แบบแข็ง ทาสมุด อุดรอยร้าวและร่อง ขัด ให้ขึ้นเงา แล้วแกะสลัก และตกแต่งให้มีลวดลายและสีสวยงาม ตามกรรมวิธีต่าง ๆ
๑๕. งานทำเครื่องดนตรีไทย ได้แก่ งานทำเครื่องดนตรีไทยประเภทดีด สี ดี เป่า และ ประเภทอื่น จากวัสดุที่จะนำมาใช้ทำด้วยมือหรือเครื่องจักร รวมทั้งงานตกแต่งซ่อมแซมและดัดแปลง

อาชีพ

คำนิยาม

๑๖. งานทำเครื่องถม ได้แก่ งานทำผลิตภัณฑ์โลหะมาตกแต่งผิวให้สวยงามด้วยวิธีการลงยาตะกั่วทับหรือถมรอยเป็นลวดลายต่าง ๆ
๑๗. งานทำเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องนาก ได้แก่ งานทำผลิตภัณฑ์ของใช้หรือของประดับโดยนำทอง เงิน นาก หรือโลหะมีค่าอื่น ๆ มาตัด ตี หรือดัดให้เป็นรูปต่าง ๆ รวมทั้งบัดกรีรอยต่อหรือเชื่อมต่อชิ้นส่วนให้ติดกันและแกะสลักลวดลายลงบนผิวและขัดให้ขึ้นเงา
๑๘. งานทำเครื่องลงหิน ได้แก่ งานตัด ตี ดัด หรืออัดโลหะซึ่งส่วนใหญ่เป็นทองเหลือง ทองแดง ให้เป็นรูปผลิตภัณฑ์ของใช้หรือของประดับต่าง ๆ แล้วใช้หินขัดให้ขึ้นเงา โดยใช้มือหรือเครื่องจักร รวมทั้งงานตกแต่งซ่อมและดัดแปลง
๑๙. งานทำตุ๊กตาไทย ได้แก่ งานทำตุ๊กตาไทยแบบหล่อหรือแบบยัดไส้ด้วยมือหรือเครื่องจักร รวมทั้งการตกแต่ง ซ่อมแซมและดัดแปลง
๒๐. งานทำที่นอนหรือผ้าห่มนวม ได้แก่ งานทำที่นอนหรือผ้าห่มนวมจากวัสดุต่าง ๆ ด้วยมือหรือเครื่องจักร รวมทั้งการซ่อมและดัดแปลง
๒๑. งานทำบาตร ได้แก่ งานนำโลหะแผ่นซึ่งส่วนใหญ่เป็นเหล็กหล่อมาตัด ตี ขัด เข้าแบบจนเป็นรูปบาตรหรือทำบาตรด้วยวิธีหลอมหล่อโลหะ เข้าแบบแม่พิมพ์รูปบาตร แล้วทาสีเคลือบหรือรมควัน และขัดเงา รวมทั้งงานซ่อมบาตร
๒๒. งานทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมด้วยมือ ได้แก่ งานนำผ้าไหมมาประดิษฐ์หรือร่วมในการประดิษฐ์เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย หมวก สิ่งของเครื่องใช้และเครื่องประดับต่าง ๆ ด้วยมือหรือจักร
๒๓. งานทำพระพุทธรูป ได้แก่ งานทำพระพุทธรูปด้วยวิธีหล่อ เชื่อม บั่น แกะสลัก ปั้น อัดแบบพิมพ์ และวิธีอื่น ๆ รวมถึงการตกแต่งผิวและการซ่อมพระพุทธรูป
๒๔. งานทำมิด ได้แก่ งานทำมิดทุกประเภทจากโลหะด้วยเครื่องมือที่ใช้มือควบคุม รวมทั้งการซ่อมและดัดแปลง
๒๕. งานทำร่มกระดาษหรือผ้า ได้แก่ งานทำร่มจากกระดาษหรือผ้าด้วยมือ รวมทั้งการซ่อมและดัดแปลง
๒๖. งานทำรองเท้า ได้แก่ งานทำรองเท้าทุกประเภทจากวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งการซ่อมและดัดแปลง
๒๗. งานทำหมวก ได้แก่ งานทำหมวกของบุรุษ สตรี เด็ก จากวัสดุทุกชนิด รวมทั้งการซ่อมและดัดแปลง
๒๘. งานนายหน้าหรืองานตัวแทน ยกเว้น งานนายหน้าหรืองานตัวแทนในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ งานเป็นคนกลางติดต่อ ชักชวนให้บุคคลสองฝ่ายได้มีการตกลงกันในเรื่องเกี่ยวกับการประกันภัย การซื้อขายสินค้า การซื้อขายหรือการเช่าและให้เช่าทรัพย์สิน หรือการซื้อขาย

อาชีพ

คำนิยาม

- หรือเข้าร่วมในบริการธุรกิจ ทั้งนี้โดยได้รับค่านายหน้าเป็น
การตอบแทน ยกเว้นงานนั้น ๆ เป็นงานเกี่ยวกับธุรกิจหรือ
การค้าระหว่างประเทศ
๒๙. งานในวิชาชีพวิศวกรรม สาขาวิศวกรรมโยธาที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ
กรรมโยธาที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ
และคำนวณ จัดระบบ วิจัย
วางโครงการ ทดสอบ ควบคุม
การก่อสร้างและให้คำแนะนำ ทั้งนี้
ไม่รวมงานที่ต้องใช้ความชำนาญ
พิเศษ
๓๐. งานในวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ เขียนแบบ
เกี่ยวกับงานออกแบบ เขียนแบบ
ประมาณราคา อำนวยการก่อสร้าง
หรือให้คำแนะนำ
๓๑. งานประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย
๓๒. งานปั้นหรือทำเครื่องปั้นดินเผา
๓๓. งานมวนบุหรี่ยด้วยมือ
๓๔. งานมัคคุเทศก์ หรืองานจัตนาเที่ยว
๓๕. งานเร่ขายสินค้า
- ได้แก่ งานวิศวกรรมโยธาที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ คำนวณ
จัดระบบ วิจัย วางโครงการ ทดสอบ และควบคุมหรือให้คำแนะนำ
ในการก่อสร้างอาคาร ถนน สะพาน อุโมงค์ ทำอากาศยาน
ทางรถไฟ สุขาภิบาล พลังงานไฟฟ้า และชลประทาน และ
กลศาสตร์เกี่ยวกับดิน รวมถึงงานทางเทคนิค รายละเอียด
ภายใต้การแนะนำหรือควบคุมของวิศวกรโยธา ทั้งนี้ ไม่รวม
งานที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ
- ได้แก่ งานสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ เขียนแบบ
ประมาณราคา ควบคุมหรือให้คำแนะนำในการก่อสร้าง รวมถึง
งานช่างเขียนแบบรายละเอียดหรือช่างคัดลอกแบบภายใต้การ
แนะนำหรือควบคุมของสถาปนิก
- ได้แก่ งานออกแบบและตัดเย็บเครื่องแต่งกายบุรุษ เครื่อง-
แต่งกายสตรี ตั้งแต่ต้นจนเสร็จรูป หรืองานอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับการประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย รวมทั้งงานแก้ไขดัดแปลงหรือซ่อม
- ได้แก่ งานทำเครื่องปั้นดินเผา นับแต่เริ่มเตรียมดินเหนียวและ
แบบพิมพ์ ปั้นและอัดดิน เข้ารูปตามแบบพิมพ์ ทาน้ำยาเคลือบ
เขียนลวดลาย ตกแต่ง และการเผา ไม่ว่าจะทำงานนี้ทั้งหมด
หรือบางส่วน
- ได้แก่ งานมวนบุหรี่ยนับแต่เริ่มนำใบยาเส้นมาตัดหรือหั่นแล้ว
คลึงและมวนเข้ากับแผ่นใบยา แผ่นใบตองแห้งหรือแผ่นกระดาษ
มวนจนถึงการอัดให้แน่น แล้วตัดหัวท้ายของบุหรี่ยให้เรียบ
- ได้แก่ งานนำบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเดินทางไปท่องเที่ยวชม
ภูมิประเทศและสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งการบรรยายถึงสถานที่
และสิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ตลอดจนขนบประเพณีของท้องถิ่น
และงานจัดโปรแกรมการนำเที่ยว จัดพาหนะหรือจัดสำรองที่นั่ง
ในเรือ รถไฟ เครื่องบิน รถยนต์ หรือพาหนะประเภทอื่น
รวมทั้งจัดที่พักหรือจองที่พักแรมและบริการอำนวยความสะดวก
ในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว
- ได้แก่ งานนำสินค้าไปเร่ขายตามสถานที่ต่าง ๆ โดยการถือ หิ้ว
แบกหรือหาม หรือบรรทุกสินค้าใส่รถเข็น รถจักรยานหรือ
ยานยนต์ หรือใส่เรือพาย หรือเรือแจว หรือเรือติดเครื่องยนต์
ทั้งนี้อาจไปตั้งขายประจำอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง หรือเคลื่อนย้าย
ไปยังที่ต่าง ๆ

อาชีพ

คำนิยาม

๓๖. งานเรียงตัวอักษรไทยด้วยมือ

ได้แก่งานนำตัวพิมพ์อักษรไทยขนาดต่าง ๆ มาจัดเรียงลงในสติกสำหรับเรียงตัวพิมพ์ให้เป็นตัวอักษรมีระยะขั้นตอนและความยาวของบรรทัดตรงตามต้นฉบับ แล้วเลื่อนลงวางบรรจุส่งเข้าเครื่องพิมพ์กระดาษปรู๊ฟ เปลี่ยนตัวพิมพ์เมื่อมีตัวผิดจัดและเข้าหน้าตัวพิมพ์เมื่อพิมพ์เสร็จ แล้วนำตัวพิมพ์มาแยกใส่ลงในที่เก็บให้ตรงตามช่องของตัวอักษร

๓๗. งานสาวและบิดเกลียวไหมด้วยมือ

ได้แก่ งานใช้มือสาวและบิดเกลียวเส้นไหม ตั้งแต่สองเส้นขึ้นไปออกจากตัวไหมต่อเส้นใยไหมที่ขาดระหว่างการสาวและบิดเกลียวเก็บเส้นใยไหมที่สาวและบิดเกลียวแล้วไว้ในกระจาดหรือภาชนะ แล้วกรอเส้นไหมบนเครื่องปั่น ทำด้วยไม้ไผ่หรือม้วนให้เป็นเชิด

๓๘. งานเสมียนพนักงานหรืองานเลขานุการ

(๑) งานเสมียนพนักงาน ได้แก่ งานในหน้าที่ของเสมียนหรือพนักงานที่เกี่ยวกับงานจดชวเลข งานพิมพ์ดีด งานโทรพิมพ์ งานเจาะบัตร งานเจาะเทป งานรับ-จ่ายเงิน งานเก็บเงิน งานคำนวณต้นทุนการผลิต งานคำนวณค่าจ้างและเวลาทำงาน งานคุมเครื่องทำตารางงานนักการคนเดินหนังสืองานรับโทรศัพท์ งานนำของเข้าหรือส่งออก งานคุมสต็อกสินค้า งานคลังพัสดุ งานชั่งน้ำหนัก งานโต้ตอบจดหมาย งานบัญชี งานธุรการทั่วไป งานรับส่งหนังสือ งานการเจ้าหน้าที่ งานประกันภัย งานประชาสัมพันธ์ งานต้อนรับ งานจองตั๋วโดยสาร งานห้องสมุด งานจัดแฟ้มเอกสาร งานสถิติ งานสำรวจ แจงนับ งานบรรณาธิการ และรหัส งานตรวจปรู๊ฟ งานพิมพ์ งานถ่ายเอกสาร งานอัดสำเนาเอกสาร งานจำหน่ายเอกสารและงานอื่น ๆ ในหน้าที่ของเสมียนหรือพนักงานในระดับเสมียนตามที่สถานประกอบการกำหนด

(๒) งานเลขานุการ ได้แก่ งานเกี่ยวกับการบันทึกคำบอก รายงานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการจดชวเลข พิมพ์เรื่องราวจากบันทึกที่จดเป็นชวเลขหรือจากเครื่องบันทึกคำพูด ทำการนัดหมายให้ผู้บังคับบัญชา และเตือนผู้บังคับบัญชาเมื่อถึงกำหนดนัดหมาย ต้อนรับผู้ที่มาพบผู้บังคับบัญชา สอบถามตามข้อถาม และติดต่อทางโทรศัพท์ เสนอจดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์ที่เป็นของส่วนตัว และที่สำคัญรวมทั้งหนังสือและเอกสารที่แผนกต่าง ๆ ส่งมาแก่ผู้บังคับบัญชา ร่างจดหมายโต้ตอบ จัดทำแฟ้มเอกสาร รวมทั้งงานควบคุมดูแลเสมียนพนักงานและงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาจะมอบหมายให้ทำ

อาชีพ

คำนิยาม

๓๙. งานให้บริการทางกฎหมายหรือ
อรรถคดี

ได้แก่ งานให้คำปรึกษา แนะนำทางกฎหมาย และงานให้บริการทางกฎหมายอื่น ๆ แก่ผู้ต้องการ เช่น รับเป็นทนายความ ว่าความคดีอาญา และคดีแพ่ง ทำแทนลูกค้าความในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมาย รับร่างสัญญา หรือทำเอกสารเกี่ยวกับกฎหมาย เป็นต้น

คณะผู้จัดทำ

นายวงศ์	จันทอง
นายประมวญ	จิตะสมบัติ
นางปรียา	กาญจน์โรจน์
นางชญาภา	ประเสริฐอัมพร
นางสาวนิตยา	สุขะวัธนกุล
นางพจניים	ลำยอง
นางสาวกฤษิณห์	นิตยานันตะ
นางไพโรสรว	จินดาสวัสดิ์
นางอมรรัตน์	กลับคล้าย
นายเศรษฐภาคย์	ภัทรวรรกาญจน์
นายอิทธิ	คงวีระวัฒน์
นางสาวงามจิต	โลกเลื่อง
นายการณย์	กิจพันธ์

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙